

יחסי מרצה-סטודנט/ית בקורסים מקוונים (פוסטר)

דלית לוי

מכללת סמינר הקיבוצים

dalit.levy@smkb.ac.il

חסידה יעקובוב

מכללת סמינר הקיבוצים

hasida.yak@gmail.com

Teacher-Student Relationships in Online Courses (Poster)

Hasida Yakubov

Kibbuzim College

Dalit Levy

Kibbuzim College

Abstract

This study seeks to explore how students experience and understand the interaction with their instructor on an online course. The research was conducted in Israel during the 2015-2016 academic year and included fifty students who responded to QTI (Questionnaire on Teacher Interaction) and ten students who participated in an in-depth interview. The findings confirm that students experience interpersonal relationships with the instructor during an online course, and describe the learner's perspective of the learning experience in such courses.

Keywords: Online learning, interaction, learning experience, interpersonal behavior, written communication.

תקציר

המחקר עוסק בסוגיית היחסים המתפתחים ומתקיימים בקורסים אקדמיים מקוונים בין המרצה לסטודנט/ית מנקודת מבטם של הלומדים. שאלות המחקר הן: (1) באיזו מידה נחות התנהגויות בין אישיות של המרצה בקורס המקוון על ידי סטודנטים בחינוך הגבוה ו-(2) כיצד מתוארת חווית הלמידה בקורס המקוון על ידי סטודנטים וסטודנטיות אלה. המחקר התבצע במסגרת לימודי תואר שני בטכנולוגיה בחינוך.

אוכלוסיית המחקר כללה 50 סטודנטים ומורים משתלמים אשר השתתפו בקורס מקוון כחלק מלימודיהם בשנת הלימודים תשע"ו (2015-2016).

במחקר נעשה שימוש משולב של גישה כמותית (שאלון QTI) עם גישה איכותנית (ראיון עומק). השאלון המכונה Questionnaire on Teacher Interaction נבחר על מנת לקבל תמונה כללית של חוויית הסטודנטים ביחס להתנהגויות הבין-אישיות מצד המרצה (Wubbels, Brekelmans, Creton, & Hooyman, 1990). השאלון תורגם על ידינו, הותאם לשימוש בסביבות למידה מקוונות והועבר באופן מקוון. מתוך השאלון עולה כי הסטודנטים בקורסים המקוונים חווים את אותן ההתנהגויות הבין-אישיות שמתרחשות בכיתה המסורתית. יתר על כן, משתתפי המחקר חוו לרוב התנהגויות חיוביות ולא חוו כמעט התנהגויות שליליות של המרצה.

לאחר ניתוח הנתונים הסטטיסטיים, נבחרו מבין המשיבים 10 סטודנטים לראיונות עומק. בבסיס ראיון העומק עומד הרצון להבין את החוויה של המרואיינים ואת המשמעות שהם מייחסים לחוויה זו (שקדי, 2003). הראיונות הוקלטו בהסכמת המרואיינים, ותמליליהם נותחו בגישה אינדוקטיבית (לוי,

2001) על מנת לעמוד על טיבן ואיכותן של האינטראקציות שנוצרו עם המרצה במהלך הקורס המקוון.

מניתוח הראיונות עולות ארבע קטגוריות שבהן מתמקדים המרואיינים לתיאור חוויית הלמידה בקורס המקוון: החוויה הכללית, חוויה התלויה במרצה, חוויה התלויה באישיות הלומד, וחוויה התלויה בקורס. המרואיינים סיפרו כי הלמידה המקוונת נוחה וזמינה ועם זאת אינטנסיבית. הם גם הזכירו את המבנה המוגדר של הקורס המקוון ואת תרומתו לחוויית הלמידה. התקשורת הכתובה המלווה את תהליך הלמידה בקורס המקוון משפיעה על חוויית הלמידה. בהיעדר שפת הגוף של המרצה, המשוב הכתוב נתון לפירושו האישי של כל קורא ועל כן מתבצע תהליך רפלקטיבי אישי, לגבי מטרות הלמידה, האופי והצורך של הלומד. בכל הראיונות זוהו מילות הגזמה כגון – מאוד, הכי, ממש תמיד וכי, המרמזות על כך שהקורס המקוון נגע בכל לומד באופן אישי (Korthagen, Attema-Noordewier & Zwart, 2014).

ממחקר זה עולה כי לתפקיד המרצה בקורס המקוון יש חשיבות רבה, החל מבנייה מפורטת וברורה של הקורס וכלה בתמיכה ומתן מענה לסטודנטים במהלך הלמידה (Fedynich, Bradley, & Bradley, 2015; Kassandrinou, Angelaki, & Mavroidis, 2014) זאת על מנת להקטין את המרחק הפדגוגי בין המרצה לסטודנטים (Moore, 1993). תוצאות המחקר מציגות דגשים שעל המרצה לקחת בחשבון במהלך בניית קורס מקוון והעברתו, כדי להגיע לאינטראקציה מיטבית עם הלומדים ולהוביל לחוויית הצלחה.

מילות מפתח: למידה מקוונת, אינטראקציה, חוויית למידה, התנהגויות בין אישיות, תקשורת כתובה.

מקורות

- לוי, ד' (2001). פרק שלישי: שיטת המחקר. **התפתחות מושגים במדעי המחשב באמצעות פעילות סיווג והכללה**, תזה לתואר שלישי, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל. עמ' 93-12.
- שקדי, א' (2003). **מילים המנסות לגעת – מחקר איכותני, תיאוריה ויישום**. [גרסת כותר] אוחר 23 אוקטובר, 2016 מתוך <http://www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=92549046>
- Fedynich, L., Bradley, K. S., & Bradley, J. (2015). Graduate students' perceptions of online learning. *Research In Higher Education Journal*, 27. Retrieved Aug 9, 2016 from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1056187.pdf>
- Kassandrinou, A., Angelaki, C., & Mavroidis, I. (2014). Transactional distance among open university students: How does it affect the learning process?. *European Journal of Open, Distance And E-Learning*, 17(1), 26-42.
- Korthagen, F. A., Attema-Noordewier, S., & Zwart, R. C. (2014). Teacher–student contact: Exploring a basic but complicated concept. *Teaching & Teacher Education*, 4022-32. doi:10.1016/j.tate.2014.01.006
- Moore, M. G. (1993). Theory of transactional distance. In: D. Keegan, (Ed.), *Theoretical principles of distance education*. New York: Routledge. Retrieved Aug 8, 2016 from <http://www.c3i.uni-oldenburg.de/cde/support/readings/moore93.pdf>
- Wubbels, Th., Brekelmans, M., Creton, H., & Hooyman, H. (1990). Teacher behavior style and learning environment. In: H.C Waxman & CD. Ellett (Eds.), *The study of learning environments*, Vol. 4 (pp. 1-12). Houston, TX: University of Houston.